

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2022

HEBREW SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

EXAMINATION NUMBER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Time: 2 hours

100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 18 pages and an Addendum of 2 pages (i–ii). Please check that your question paper is complete.
2. Read all questions carefully and answer only what you have been asked.
3. Answer Section A on the question paper and Section B in the Answer Book provided.
4. Write only in black or blue ink.
5. It is in your own interest to write legibly and to present your work neatly.
6. The texts of 'Hachaychan', 'Äni Rotze Tamid Enayim' and 'Buba Memukenet' are attached.

Proposed time allocation:	70 minutes for Section A 50 minutes for Section B
----------------------------------	--

SECTION	QUESTION	CONTENT	LANGUAGE	TOTAL
A. COMPREHENSION				
ARTICLE 1	A	6		6
	B	4		4
	C	2		2
	D	2.5	1.5	4
	E1	2.5	1.5	4
	E2	3	2	5
	E3	3	2	5
SUBTOTAL		23	7	30
ARTICLE 2	A	6		6
	B	5	2	7
	C	3		3
	D1	2.5	1.5	4
	D2	2.5	1.5	4
	D3	4	2	6
SUBTOTAL		23	7	30
B. PRESCRIBED TEXTS				
PRESCRIBED TEXTS	Hachyachan 1	1	1	2
	Hachyachan 2	6	4	10
	Ani Roze	10	5	15
	Buba 1	3	2	5
	Buba 2	5	3	8
SUBTOTAL		25	15	40
TOTAL		71	29	100

SECTION A READING FOR MEANING: UNSEEN TEXTS

מאמר א'

ענה על כל הפעילויות הבאות:

פעילויות למאמר א'

א. סמן את המשפטים הנכונים לפי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. יש הרבה אנשים בעולם שלא מודעים לנזק שאופנת הבגדים גורמת לעולם.
2. בזמן שלנו יש עלייה במכירה של בגדי אופנה זולים.
3. המאמר מעודד צרכנים לקנות הרבה בגדים באיכות נמוכה כי הם זולים.
4. יש דרכים להפחית את הנזק האקולוגי שנגרם בתהליך ייצור בגדים.
5. המאמר נותן פתרונות לכל הבעיות שהוא מתאר.
6. המטרה העיקרית של המאמר היא לעורר מודעות לעבודת ילדים בעולם שלישי.

(6)

ב. סמן את הפירוש הקרוב ביותר למשפטים הבאים:

1. "האופנה זולה אבל "המחיר" שלה יקר" (כותרת)

א. המחיר שאנחנו משלמים הוא לא בכסף אלא בנזק אקולוגי לעולם.

ב. אנחנו משלמים הרבה כסף על "אופנה מהירה".

ג. אנחנו משלמים הרבה כסף על בגדים אופנתיים.

2. במשפט "כיצד אפשר להקטין את הבעייה?" (שורה 9)

משמעות המילה "להקטין" היא:

א. לפתור.

ב. להפחית.

ג. לגרום לנזק.

3. במשפט "...לצמצם את הנזק האקולוגי..." (שורה 12)

משמעות המילה "לצמצם" היא:

א. להגדיל.

ב. להקטין.

ג. להוסיף.

4. במשפט "...ולחנך אותם להיות מודעים..." (שורה 13)

משמעות המילה "מודעים" היא:

א. מִיִּצְרִים.

ב. מודיעים.

ג. יודעים.

ג. סמן את התשובה הנכונה:

מטרת המאמר היא:

1. לספר לנו על האופנה החדשה.

2. לספר לנו על הבעיות של ילדים בעולם השלישי.

3. לספר לנו על דברים שליליים בתהליך הייצור של בגדים.

(2)

ד. השלם את המשפטים הבאים לפי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. אנשים _____

_____ ולכן

2. בעולם השלישי _____

(4)

ה. ענה על כל השאלות:

1. המאמר עוסק בשתי (2) בעיות. מה הן הבעיות? הסבר.

א.

ב.

(4)

2. בשורות 12-13 כתוב: "דרך אחת לצמצם את הנזק האקולוגי... היא לגרום לאנשים

לחשוב לפני שהם קונים בגדים..."

מה אתה חושב – האם הפיתרון הזה מציאותי? הסבר את דעתך.

(5)

3. הפיסקה האחרונה מתארת עבודת ילדים במפעלים לייצור בגדים.

מה אתה חושב - איך אפשר לצמצם את התופעה של עבודת ילדים בעולם השלישי?

כתוב הצעה אחת והסבר אותה.

(5)

[30]

מאמר ב'

ענה על כל הפעילויות הבאות:

פעילויות למאמר ב'

א. סמן את המשפטים הנכונים לפי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. הורים לא רוצים שילדיהם יסבלו מהשקנת יתר.
2. כאשר הורים אוסרים דברים על ילדיהם, זה משפיע עליהם לטובה בגיל מבוגר יותר.
3. לאכילת שוקולד יש גם יתרונות.
4. אנחנו צריכים להאמין שלבני נוער יש יכולת להבין מה טוב לבריאות שלהם.
5. הורים צריכים לתת לילדיהם יותר חופש בחירה.
6. המאמר מתנגד לאכילת ממתקים.

(6)

ב. למי או למה מתייחסות המילים המסומנות בקו המשפטים הבאים:

1. "...והם אפילו יכולים לגרום לו להתמכר אליהם בגיל הנעורים" (שורות 8-9)

א. "הם" – מה? _____

ב. "לו" – למי? _____

ג. "אליהם" – למה? _____

2. "הורים צריכים לתת להם את ההזדמנות להוכיח את זה" (שורות 10-11)

א. "להם" – למי? _____

ב. "זה" – מה? _____

3. "...וזו מסוכן יותר מהשמנה" (שורה 12)

_____ "זה" – מה?

4. "אני מאוד ממליצה להורים לשמור על איזון בחיי ילדיהם" (שורה 14)

_____ "אני" – מי?

(7)

ג. סמן את המילים הקרובות ביותר לפירוש של המילים המודגשות, לפי הרעיונות של המאמר.

1. "הורים אוסרים" (שורה 1)

- א. הם מאפשרים.
- ב. הם אומרים "כן".
- ג. הם אומרים "לא".

2. "ההתפתחות הנפשית" (שורה 2)

- א. מה מרגישים.
- ב. מה אומרים.
- ג. מה עושים.

3. "ממליצה" (שורה 14)

- א. אומרת על משהו שהוא רע.
- ב. אומרת על משהו שהוא טוב.
- ג. אומרת שהדבר גם טוב וגם רע

(3)

ד. ענה על כל השאלות הבאות:

1. הסבר את הקשר בין הכותרת (שם המאמר) לרעיון אחד במאמר.

(4)

2. כותבת המאמר תומכת באכילת ממתקים או מתנגדת לה?

אתה צריך להוכיח את תשובתך. (אפשר לצטט ולהסביר).

(4)

3. בשורה 14 כתוב: "אני מאוד ממליצה להורים לשמור על איזון בחיי ילדיהם".

האם אתה מסכים עם ההמלצה הזאת? הסבר וכתוב דוגמה לביסוס דעתך.

(6)

[30]

60 marks

SECTION B PRESCRIBED TEXTS

א. "החייכן" / יצחק נוי

ענה על שתי (2) השאלות הבאות:

1. כתוב שם אחר לסיפור, שיביע את המסר שלו. (במשפט אחד שלם).

(2)

2. כתוב מונולוג לתלמיד הוותיק.

במונולוג אתה צריך לכתוב לתלמיד הוותיק, איך הוא יכול לשפר את היחס שלו

לזולת (לאחר) ולהסביר למה זה חשוב.

שים לב: בתשובה אתה צריך להשתמש בשני (2) רעיונות מהסיפור.

אורך התשובה: כחצי עמוד.

(10)

[12]

ב. "אני רוצה תמיד עיניים" / נתן זך

כתוב חיבור על התוכן והרעיונות של השיר.

בחיבור אתה צריך גם להסביר אם, לדעתך, הדרך של המשורר להתמודד

עם קשיים בחיים היא אפקטיבית.

שים לב:

* בחיבור אתה צריך להתייחס לתוכן ולרעיונות של כל השיר.

* אתה צריך להשתמש ב - 2 ציטוטים מ**ל**איים מהשיר ולהסביר אותם.

אורך התשובה: כעמוד וחצי.

[15]

ג. "בובה ממוכנת" / דליה רביקוביץ

1. קרא את הציטוט הבא מהשיר וענה על ההוראות אחריו:

"...אך הניחו אותי בחברת חתולים וכלבים
ואלו כל צעדי היו מדוידים וקצובים."

הסבר את הציטוט למעלה והתייחס גם לרגשות שהדוברת-הבובה מביעה בו.

אורך התשובה: 6 – 7 שורות.

(5)

2. כתוב לדוברת-הבובה עצה מה כדאי לה לעשות, כדי להתמודד עם החברה.

אורך התשובה: כ- 10 שורות.

(8)

[13]

40 marks

Total: 100 marks

החייכן / יצחק נוי

הוא הגיע לבית הספר לקראת סוף השליש הראשון, ופניו מחייכים מאוזן אל אוזן. הרגשה של זרות אפפה אותו למן הרגע הראשון. קודם כול מה זה החיוך הזה? אתה מגיע לכיתה זרה בבית ספר זה, אפשר לומר עולם אחר, היה רציני, השתדל לתת לפנים שלך מבט קפוא, ואת מבטך רכז לכיוון בלתי מוגדר. כך עושה כל תלמיד הגון. זה ברור לגמרי.

לא, הוא חייך, לא חיוך מבויש כלשהו, אלא חיוך רחב, חושף שיניים, מאושר. אבל זה עוד לא כלום לעומת המבטים. הוא נעץ מבטים בפשטות כאחד מאיתנו, עיניו היו פקוחות לחלוטין. לא מצומצמות כדי רבע, אפילו כדי שליש. פקוחות לחלוטין היו.

שנאתי אותו למן הרגע הראשון. לא, לא, למן השנייה הראשונה שהביט בי בעיניו הגדולות וחייך את חיוכו המטופש. וכי מה יכולתי לעשות? נאלץ הייתי להשפיל את מבטיי, אני הוותיק המושרש, המקומי, המקובל על חברי, והוא- החדש הטיפש מסתכל בי ומחייך. שנאתי אותו, עד הנה לא החלפתי עמו אפילו מילה אחת, אבל שנאתי אותו. האם אינכם שונאים לפעמים מישהו שאינכם מכירים? סתם בגלל מבע עיניים?

משצלצל הפעמון וקרא לתלמידים להיכנס לכיתה, עמד המחייך מן הצד וחיכה בשקט. מבטי התלמידים החולפים על פניו לא הטרידוהו כנראה, שכן עמד שם בפתח הכיתה ממתין ומחייך. מדוע החליט המורה שזה החייכן, הזר החדש - זה שעניו גדולות ומביטות בעיניו בלי פחד, יישב על ידי.

הוא התיישב לידי מחייך. הצצתי בו. רגיש היה מאוד, הסב את ראשו אלי והביט בי גלויות, ישר בלי רתיעה. עדיין היה מחייך. השפלתי את מבטי. דמי עלה לראשי, עשיתי קו גבול בין שני חלקי השולחן. קו עבה, גס, מתוח היה לסימן גבול. "את זה אל תעז לעבור!" אמרתי. הוא הסתכל בי בנחת, בלי התרגשות ושוב חייך, "מה זה, הוא אידיוט או משהו כזה?"

השיעור עבר מהר. הייתי עסוק בשמירת גבולות והזמן חלף מהר. משנשמע צלצולו הגואל של הפעמון, אפילו הצטערתי מעט. "מילא", חשבתי, "בשיעור הבא אדאג שגם רגליו לא יעברו את החצי מתחת לשולחן". ואז הכניס מישהו לכיתה כדורגל. בדרך כלל שימש אצלנו כדורגל ככדורגל ולפעמים שימש הוא גם כדוריד. והכיתה? בדרך כלל היא שימשה כיתה, ולפעמים, היא שימשה לנו מגרש משחקים. הבנות רצו החוצה בשמחה, והבנים, הבנים בה"א הידיעה, היו זורקים את הכדור זה לזה במרץ רב.

החייכן עמד מן הצד ליד אחד החלונות – מחייך. ואז תפסתי את הכדור. "תפוס!" צעקתי לחייכן, וזרקתי עליו את הכדור בכל כוחי, עם הרבה שנאה לנער המחייך, שלא עשה לי כל רע ולא הזיק לי מעולם, שעמד ליד החלון והביט בנו בעיניו הגדולות.

הכדור טס מעל ראשו של הנער ונתקע בחלון. נשמע קול זכוכית והכדור נעלם. בכיתה נהייתה דומייה כבדה ומתוחה. ואחר כך היו קולות: "איך זה קרה?", "מי עשה זאת?". "זהו זה" חשבתי, הפעם ודאי יעיפו אותי מבית הספר, "אוף, הצרות האלה מן ההורים. איך יוצאים מן הבוץ הזה?"

"אני עשיתי את זה". הרמתי את ראשי בתימהון. החייכן פסע קדימה והוסיף: "הכדור נפל לי מהידיים ושבר את החלון".

"חבל מאוד שנפל לך מהידיים", צעק המורה. "יכולת לשחק בחוץ ולא כאן. קח את הדברים שלך ולך לחדר המנהל. התחלה יפה התחלת אצלנו. מי יודע כמה חלונות שברת בבית הספר שממנו הגעת אלינו! לך-לך אל המנהל." ואני שתקתי, כל אותה שעה שתקתי. בזמן השיעור לא ניסיתי להעביר פתקים, וגם לא למשוך למירה בצמות. גם בשיעור שאחריו הייתי שקט.

אך משהגעתי הביתה בסוף הלימודים, נכנסתי בשקט לחדרי ופרצתי בבכי גדול. נדמה היה לי, שחיוך רחב תלוי בחללו של החדר וזוג עיניים גדולות מסתכלות בי ישר, ללא רתיעה.

אני רוצה תמיד עיניים / נתן זך

אני רוצה תמיד עיניים כדי לראות
את יפי העולם ולהלל את היפי
המפלא הזה שאין בו דפי ולהלל
את מי שעשה אותו יפה להלל
ומלא, כל-כך מלא, יפי.

ואינני רוצה לעולם להיות עור ליפי
העולם כל עוד אני חי. אני אותר
על דברים אחרים אבל לא אמר די
לראות את היפי הזה שבו אני חי
ושבו ידי מהלכות כמו אניות וחושבות
ועושות את חיי באמץ, ולא פחות
מכן, בסבלנות, סבלנות בלי די.

ולא אחדל מהלל. כן, להלל לא אחדל.
וכשאפל עוד אקום – ולו רק לרגע – שלא יאמרו
הוא נפל. אלא הוא קם עוד לרגע להלל
בעיניים אחרונות
את שלהלל לא יחדל.

בובה ממוכנת / דליה רביקוביץ

בלילה הזו הייתי בבה ממכנת
ופניתי ימינה ושמאלה, לכל העברים,
ונפלתי אפים ארצה ונשברתי לשברים
ונסו לאחות את שברי ביד מאמנת.

ואחר כך שבתי להיות בבה ממכנת
וכל מנהגי היה שקול וציתי,
אולם אז כבר הייתי בבה מסוג שני
כמו זמורה חבולה שהיא עוד אחוזה בקנוקנת.

ואחר כך הלכתי לרקד בנשף המחולות
אך הניחו אותי בחברת חתולים וכלבים
ואלו כל צעדי היו מדודים וקצובים.

והיה לי שער של זהב ועינים כחלות
והיתה לי שמלה מצבע פרחים שבגן
והיה לי כובע של קש עם קשוט דבדבן.